

Sospresa, V. *pendre* *Sossec*, *sossegament*, *sossegar*, V. *assossegat*, cf. *seure* *Sossobra*, V. *sotsobre* (SOTA) *Sossoir*, V. *succeir* (CEDIR)

+SOSTA, mena de corda: «10 dotzenes de miges ⁵ *sostes* de cànem» a. 1386, i de nou 1433 (*InuLC*). Segurament manllevat de l'it. antiq. *sosta* 'escota' (que Petrocchi registra en *Ant. da Ferr(ara)*, i que ha de ser el mateix mot que *sosta* 'aturada' (ja Dante), derivat de *sostare* 'parar-se', ll. SUBSTARE.

Sostallador, *sostallar*, V. *tallar* *Sostància*, *sostència*, V. *estar* *Sostener*, *sostengut*, *sostenible*, *sostenidor*, *-nedor*, *-niment*, *sostenir*, *sostentar*, V. *tenir* *Sosterra*, V. *terra* *Sostindre*, *sostinença*, *sostinent*, *sostingut*, V. *tenir* *Sostovar*, V. *tou* *Sostrac*, *sostracar*, *-cada*, V. *sotrac* (SODEGAR) *Sostracció*, V. *treure*

SOSTRE, 'cada una de les capes d'un material, o zones superposades', 'la que forma la part de dalt o de baix d'una cavitat o d'un habitatge', i especialment 'la superfície que la limita per dalt, cobrint-la', derivat del verb antiquat *sostrar* 'disposar els materials en sostres o capes', el qual vingué del verb romànic *SÜSTRÄRE, que en llatí vulgar substituï el ll. SÜBSTERÑERE, participi SUBSTRATUS, 'formar un jaç o llit', 'estendre alguna cosa per baix'. □ 1.ª doc.: *sostrar* 1321; *sostre* 'capa, tongada' 1284, 'coberta d'un habitatge' 1364.

«Ordonament dels forns teulers. Adordonaren los còssols de Perpnyà --- que negú teuler --- no gaus metre en son forn cor 10 *sostres* de cayrós e 2 *sostres* de teules; e si per aventura no-y met 2 *sostres* de teules, que-y puga metre 15 *sostres* de cayrós; emperò no gaus metre --- més dels ditz 15 *sostres* de cayrós ---; e que totz los teulers agen a tolre --- tot so qu' els ditz forns teulers agen en alt, par la mida e mesura dels ditz 10 *sostres*», *RLR* iv, 362. Es tracta, doncs, d'una capa de materials, no res que cobreixi ni paviment.

Així com aquí és cosa d'obra, també es troba aplicat a aliments o vegetals: «un *sostre* de roses, altra de sucre, altre de figues», *Ll. de Coc* de Mtre. Robert, fi S. xv, § 126, ed. V. Leimg. 79. O d'altres productes: «feren per los cementiris pous en los quals --- los estivaven axí com los mercaders fan les mercaderies en les naus, de *sostre* en *sostre* e ab poca terra dessus», *Decam.*, *NCl.* i, 45, trad. «a suolo a suolo». Dita proverbial mallorquina: «són figues de altre *sostre*» (= 'es farina de otro costal'), *DFgra.*, 613b; com que no hi posa cap accent, es deu haver d'entendre amb *o* tancada; també en cat. central em sembla predominant *sôstra*, si bé bastants diuen *sôstrà* (o vulgarment *sô/sôstru*), cf. l'article sobre *ô/ô* en *LleuresC*.

En un doc. ross. extens, de 1369 (citat a trossos a *InuLC*, s. v. *sostre*, *sostrar* i *porgader*, cf. encara *TRESPOL*), es tracta alhora de paviment i de coberta: «a la Torre Major fer dos *sostres* de fusta, e'l sobirà enterrar, a manera de terrada -- e fer dos *scalers* per on hom puç als *sostres* sobirans», «a la cosina

nova s'à *ensostrar* alguna partida del *sostre* de jus» (D63), «enterrar lo *sostre* de la dita torre» (D53), «es mester que-y haja somades de porgader de -xv- per *ensostrar* los *sostres*» (D64). També cita el mot en un doc. de 1364, «als *sostres* de les tors» en un de Vinçà de 1366, i «per lo primer *sostre*» en un de 1560. D'altra banda és evident que es tracta del sentit del llatí *tectum*, fr. *toit*, en un que data de 1483: «dita casa és sens *sostres*». I també en el *Decam.* apareix amb el sentit de 'tectum': «lo *sostre* on la dona era»: al capdamunt d'una torre, i més enllà anomena «terrat» el mateix lloc, VIII, § 7, 470.11f., 470.1f. (tots dos cops trad. *il battuto*, ed. 1961, 507.5f.).

En les altres comarques i terres catalanes també apareix aviat aplicat al sòl d'avall i sòl de dalt d'una estança o altra cavitat, sovint al de dalt, i també sovint en forma equívoca o aplicat a tots dos. No sols és evident que es tracta del de dalt en un doc. de Bna. de 1470 (*BCEC* XLVII, 234), car n'hi ha d'anteriors si bé en part proveïts de la qualificació *sobirà*: «una molt gran ballesteria, la qual és en lo *sobirà* *sostre*, qui fou ja, per temps passat, enxada, e per gàbia aparellada» doc. de Càller, a. 1386 (*BABL* iv, 132, 133); «habeatis tenere condirectas domos ipsius castri, videlicet cohoptas et *sostres*» a. 1434 (*BCEC*, 1909, 182); com aquest, és del centre del Princ. el doc. de Cervera, a. 1462, que he citat a *LLATA* (*BABL* xvii, 64). El sentit predominant avui no és menys clar en una crònica evissenca de 1577: «caigué lo *sostre* de la cambra de M^o Perot Aymerich, lo qual esfondrà una cambra» a. 1577 (Macabich, *StamMayor Cròn.*, 42).

En cas d'enderrocament ja no sempre és tan clar si és coberta o altra construcció: «12-vii-1500 --- nova com nostre --- Papa Alexandre [Borja], rumors en remolí] era ferit --- que era mort de dita ferida, y a 15 vingué nova que --- no era mort, mes que era nafra de uns *sostres* qui eran cayguts per fibló de vent», *Rúbriques de Bruniquer v*, 338. També el *DAG*. recull *sostre sobirà* en el S. xv; «en lo mençador --- baix del primer *sostre*» en doc. del castell de Brunyola; «la cambra deu ésser entre dos *sostres*» en doc. del S. xv del Santuari del Vilar; i «una torre ab *sostres* y teulada» al Vendrell a. 1741.

No recollit per lexicògrafs fins a OPou, on veiem encara conjuntament les diverses accs. antigues: «lo primer *sostre* o cuberta de boveda», «casa de tres cubertes o *sostres*: --- tres habens contignationes», «PARTS DELS VAXELLS --- lo *sostre* o primera cuberta: tristega»; i ja amb el sentit avui predominant: «lo traçinat o cuberta o *sostre* de alt: lacunar, laquearium» (*ThPu.*, 91, 151); el *DTO*. portava «*sostre* de posts: tabulatum» i si no m'enganyo fou en l'ed. de 1670 que se li afegiren les altres coses (que transcriu sense res perquè no estan redactades inequívocament i es podrien entendre a la inversa): «*sostre*, la part de damunt del que-ns sustenta y trepitjam: solum, pavimentum; vide *Solar*, la part devall: lacunar, laquear, lacunarium, laqu., lacus, tectum; pintat o mostrejat: lacunar, laquear, tectum laqueatum; cuberta, trespol